

Školní vzdělávací program

Obor: 7941 K / 81, Gymnázium 8-leté

Učební osnovy pro nižší stupeň vzdělávání

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: **Občanská výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu občanská výchova (nižší stupeň osmiletého gymnázia - prima až kvarta)

- obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět občanská výchova zahrnuje obsah vzdělávací oblasti **Výchova k občanství**.
Předmět občanská výchova je vyučován v primě s dvouhodinovou dotací, v sekundě až kvartě s jednodinovou dotací. V primě je kladen důraz na realizaci průřezového tématu **Mediální výchova (jedna hodina za 14 dní)** a Osobnostní a sociální výchova (**zařazení ve formě třídnických hodin - jedna hodina za 14 dní**).

Doporučenou učebnicí je Občanská výchova (s blokem Rodinná výchova) pro základní školy a příslušné ročníky nižšího gymnázia, nakladatelství Fraus, Plzeň.

Učebnicí pro předmět mediální je Rozumět médiím, základy mediální výchovy pro učitele, autorů Marka Mičienky a Jana Mindráky a kol., Partners Czech 2006 ve spolupráci s Centrem pro mediální studia CEMES UK FSV.

Výuka probíhá v učebně D - Z - ON i v jiných učebnách, je možno využívat i specializovanou učebnu C, která je vybavena multimediální interaktivní tabulí Smart Board.

Předmět občanská výchova vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjení vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí základních hodnot současné demokratické Evropy. Současně informuje o základních projevech globalizace, jejich pozitivních i negativních stránkách.

Hlavním cílem občanské výchovy je osvojení si znalostí z vybraných oblastí humanitních a společenských věd a jejich využití v praktickém životě.

Při výuce žáci získávají potřebné informace a názory o fungování osobnosti člověka, složitosti její struktury, které jsou zapotřebí k řešení náročných životních situací.

V rámci výuky se seznámí s fungováním jednotlivých ekonomických subjektů a jejich vzájemnou provázaností a tržními mechanismy.

Poučí se o struktuře státní moci, fungování státních orgánů a základních právních normách, které jsou zapotřebí pro fungování demokratické společnosti a jejich občanů. Žáci se učí diskutovat o základních problémech politické scény u nás i ve světě a přitom jsou vedeni k respektování principů demokracie, základních lidských práv a svébytnosti svých názorů.

V předmětu získávají informace o problematice životního prostředí, ochrany přírody a při jejich řešení jsou vedeni k citlivému přístupu k přírodě.

Výuka umožňuje žákům pochopit význam vztahu k vlasti, ke kulturnímu bohatství, k místnímu regionu.

Důležitým cílem je vést žáky k vytvoření dovedností spojených s vyhledáváním potřebných informací.

Žáci se učí zaujímat aktivní postoj ke všem projevům netolerantnosti a nesnášenlivosti a zároveň si osvojují základní požadavky vzájemné solidarity a pomoci v nouzi a v situacích ohrožení.

Osvojené vědomosti a dovednosti mohou žáci uplatnit a rozvíjet v dalších předmětech, zejména v dějepisu, zeměpisu, biologii a v cizích jazycích.

V rámci RVP ZV jsou v tomto předmětu realizovány i některé tematické okruhy průřezových témat Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Do výuky jsou integrovány následující tematické okruhy vzdělávací oblasti **Výchova ke zdraví**: **vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, hodnota a podpora**

zdraví, osobnostní a sociální rozvoj, který se vyučuje ve všech ročnících NG. V tercií a kvartě je integrován tematický okruh **Svět práce** ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

- výchovné a vzdělávací strategie

- kompetence k učení

Předkládáme žákům řadu dostatek spolehlivých informačních zdrojů s danou problematikou z oblasti společenských věd.

Nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku společenských věd a povedou k ochotě se o ně dále zajímat.

Využíváme výklad spojený s prezentací nejaktuálnějších událostí u nás i ve světě s následným rozбором příčin a následků.

Využíváme audiovizuální techniku ve vyučování, při vyhledávání informací na internetu a vedeme žáky k dovednosti při práci s ICT.

- kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci svých možností.

Podporujeme žáky v samostatném vyhledávání informací v tisku i na internetu, tyto informace žáci využívají při zpracování referátů, projektů a ke komunikaci s ostatními, při porovnávání a rozboru své práce i práce druhých .

Ve výuce zařazujeme skupinovou práci a podporujeme spolupráci při řešení problémů.

- kompetence komunikativní

Umožňujeme žákům dostatek možnosti k formulování vlastních názorů, postojů a pocitů.

Vedeme žáky k asertivnímu prosazování vlastního názoru a přijímání odlišných postojů ostatních žáků, řešíme skupinové úkoly a modelové situace z běžného života.

V rámci prevence sociálně patologických jevů podporujeme a motivujeme žáky s komunikační problémy a nedostatky.

- kompetence sociální a personální

Navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti a jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své schopnosti a dovednosti.

Vytváříme dostatek situací k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobností člověka a vzájemné solidarity.

- kompetence občanské

Podporujeme u žáků zájem o poznání místního regionu (památných míst, regionálních tradic a zajímavých přírodních lokalit) - na základě zadaných referátů, popř. naučných vycházek do okolí si žáci budují pozitivní vztah k vlasti.

Nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se sociálními, právními a ekonomickými vztahy.

Upozorňujeme na možné způsoby chování v krizových situacích spojených s násilím, psychickou šikanou, různými formami zneužívání atd.

- kompetence pracovní

Nabízíme dostatek situací k propojení problematiky člověka a světem práce.

Vyučovací předmět : občanská výchova

Ročník : prima

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
Člověk jako jedinec žák ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	využívá svých vlastností k posouzení správného denního režimu a vhodně stráveného volného času s následným využitím pro výkon	Osobní rozvoj životní plány a cíle, životní perspektiva, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji, adaptace na životní změny sebezměna	Sebepoznání a sebepojetí (OSV) /beseda/	tělesná výchova
➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	vysvětlí na základě zkušeností, co je domov, vlast informuje o zajímavých a památných místech vysvětlí důležitost státních svátků a významných dnů s projevem tolerance k státnosti jiných zemí uvede příklady, co	Naše vlast pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo státní svátky a významné dny významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO) /referáty/	dějepis

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	proslavilo náš stát			
<p>➤ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</p>	navrhne řešení problematiky vandalismu na základě získaných informací o důležitých institucích, zajímavých a památných místech, poznáním místních tradic	Naše obec, region, kraj důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	Občan, občanská společnost a stát (VDO) Lidské vztahy (MkV) /třídní desatero v boji proti vandalismu - skupinový projekt/	
<p>Stát a právo ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	vyjmenuje instituce a organizace se zaměřením na obecní zastupitelstvo uvede příklady odborů na městském úřadě	Státní správa a samospráva orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	Občanská společnost a škola (VDO) /hra-volba zástupce školního parlamentu/ Občan, občanská společnost a stát (VDO) /beseda/	biologie
<p>Výchova ke zdraví ➤ vysvětlí role členů rodiny, komunity /rodiny, třídy, spolku/ a uvede příklady</p>	vyjmenuje a na příkladech vysvětlí funkce rodiny vyjmenuje základní formy náhradní rodinné péče uvede stručnou	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu /vrstevnická komunita, rodinné prostředí / z hlediska prospěšnosti zdraví	charakteristiku forem CAN	kriminalita – šikana a jiné formy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích		
➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství /v rodině, komunitě/	přijímá pravidla komunikace s možností asertivních změn	Vztahy mezi lidmi a formy soužití vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek		
➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů				

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
v širším společenství /v rodině, komunitě/				
Mediální výchova ➤ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě - rozlišování bulvárních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných - hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením		
➤ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		- rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality - identifikace zjednodušení mediovaných sdělení (ve zpravodajství, reklamě, zábavě)		
➤ stavba mediálních sdělení		- příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství - příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení (např. časopisy pro dospívající)		
➤ fungování a vliv médií ve společnosti		- organizování a působení médií ve společnosti - faktory ovlivňující média, vlivy a jejich chování,		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		financování médií		
➤ Náplň třídnických hodin (co všechno se může třídní učitel učinit pro správné vedení třídy)	a) podpora koheze třídy : - navození pozitivních vztahů mezi dětmi; - upevnění pocitů sounáležitosti s třídou u jednotlivých dětí; - zvýšení koheze mezi dětmi, hlavně kohezní a kooperativní hry; - profilování dané třídy v rámci školy;		(OSV) Poznávání lidí Mezilidské vztahy	
	b) podpora žádoucích hodnot třídy a její profilace : - podpora základních životních hodnot u jednotlivých dětí; - stanovení hodnot dané třídy; - podpora komunikačních rámců přijatých třídou a učitelem; - prezentace profilace třídy;		Kooperace a kompetice	
	c) podpora komunikačních dovedností :		Komunikace	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<ul style="list-style-type: none"> - stanovení a přijetí komunikačních pravidel; - trénování tolerance a akceptace sebe i druhých; - nácvik empatie; - nácvik řešení problémů - aplikování v přímém životě třídy; - respektování demokracie; 			
	<p>d) prevence sociálně patologických jevů :</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s rizikovými faktory; - nácvik alternativních forem chování pro náročné kritické situace; 		Psychohygiena	
	<p>e) podpora vztahů mezi třídním učitelem a třídou :</p> <ul style="list-style-type: none"> - potlačení role pedagoga a upřednostnění role leadera třídy; - zprůhlednění žádoucích osobních postojů třídního učitele; - trénink vzájemné empatie mezi třídním 		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p>učitelem a třídou; - iniciování rodičů dětí ke spolupráci s třídním učitelem;</p>			
	<p>f) možnosti intervence třídního učitele ve třídě : - základní diagnostika klimatu školní třídy; - zadání screeningového dotazníku a diskuze nad výsledky s dětmi; - diskuze nad výsledky s dalšími pedagogy (i těmi, kteří ve třídě neučí); - přizvání dalšího odborníka (psychologa, etopeda) k řešení situace, spolupráce s PPP a dalšími možnými institucemi; - nácvik různých technik, dotazníků, her; - základní intervenční třídnická hodina (nácvik); - zapojení žákovské samosprávy do řešení; - zařazení skrytého vrstevnického programu (dle dr. Martinové) - technika řešení</p>			

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p>problémových vztahových situací skupinovou formou (dle Michala Bálinta)</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorovací systém problémových projevů chování (dle - zařazení mimořádných mimoškolních akcí; 			
	<p>g) metodika sociálně psychologického výcviku</p> <ul style="list-style-type: none"> - vedení skupinového sezení s dětmi : - organizovaná skupinová sezení dětí s vyučujícím, stanovení jasných pravidel - využívají prožitek jako základní formativní prvek, hry s psychologickým obsahem (psychohry) - co nejcivilnější prostory - pocit zabydlování - sedíme v kruhu - doporučená doba trvání - minimálně 45 minut - motivace (proč ?) - tři etapy - <p>1) rozehřívací hra (nálet, rozehřívací symboly, padající koště, kompot</p>		Kreativita	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p><i>,kuličkové ložisko, molekuly, místa si vymění ti ...)</i></p> <p>2) hlavní tematická hra :</p> <p>- poznávací hry a sebepoznávací hry <i>(srdce, face to face, erb, Q technika, moje slzy, strom mojí radosti, tričko, aktuální symbol, moje emoční zázemí, mřížka, osa života, index štěstí, první dojem, já jsem výjimečný, indiánské jméno ...)</i></p> <p>- komunikační hry <i>(žádost o asyl, operace srdce, korzo a diplom ...)</i></p> <p>- hry na podporu sebevědomí <i>(koláče, obláčky ...)</i></p> <p>- kohezní hry <i>(soudržnost - koláče, společný dům, symboly třídy, chci se Ti podobat, pod stromeček Ti dávám ...)</i></p> <p>- kooperativní hry <i>(ruka, rozstříhané obrazce, co mu udělá největší radost</i></p>			

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p>3 etapy - motivování a vysvětlení zadání - samostatná činnost dětí - vytěžení z psychohry 3) shrnovací závěrečné kolečko - umožnit dětem pohovořit o tom , co jim sezení přineslo.</p>			

Vyučovací předmět : občanská výchova

Ročník : sekunda

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
Člověk ve společnosti žák ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	vysvětlí význam státních symbolů	Naše vlast státní symboly		
➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	respektuje jiné národy a národnosti	Naše vlast vlast, vlastenectví Zásady lidského soužití morálka, mravnost pravidla chování		
➤ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	orientuje se v nabídce kulturních institucí posoudí nebezpečí při působení masmédií a masové kultury na člověka	Kulturní život důležité instituce masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia kulturní hodnoty rozmanitost kulturních projevů	Fungování a vliv médií ve společnosti (MV) /prezentace večerních zpráv z TV/	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám 	<p>respektuje odlišné názory a zájmy lidí a rozpozná netolerantní projevy chování uplatňuje vhodné způsoby chování v rozmanitých životních situacích</p>	<p>Vztahy mezi lidmi mezilidská komunikace, problémy lidské nesnášenlivosti, konflikty v mezilidských vztazích</p>	<p>Lidské vztahy Etnický původ (MkV) /práva a svobody občana - tvorba listiny dle předlohy - skupinová práce/</p>	<p>zeměpis</p>
<p>Stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví a uvede jejich příklady ➤ objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání 	<p>vysvětlí pojmy- vlastnictví, majetek a zvláštnosti v zacházení s veřejným a soukromým vlastnictvím využívá různých způsobů ochrany majetku a vlastnictví</p>	<p>Majetek, vlastnictví formy vlastnictví hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana hospodaření s majetkem a různými formami vlastnictví</p>		
<p>Stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, 	<p>orientuje se v právní úpravě důležitých vztahů, objasní důležitost jejich dodržování a uvede</p>	<p>Právo v každodenním životě význam právních vztahů důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající styk s úřady</p>		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>manželství</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování ➤ provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy –osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci 	<p>příklady trestů v případě protiprávního jednání</p>	<p>Protiprávní jednání druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<p>popíše možnosti občanů při ovlivňování života ve společnosti</p>	<p>Principy demokracie význam a formy voleb do zastupitelstev, politický pluralismus</p>	<p>Formy participace občanů v politickém životě (VDO) /třídní volby/</p>	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu 	<p>vysvětlí pojem globalizace, vyjmenuje některé globální problémy současnosti</p> <p>vytváří si postoj ke globálním problémům a navrhne způsoby jejich řešení</p>	<p>Globalizace</p> <p>klady, zápory, projevy globalizace</p> <p>významné globální problémy, způsob jejich řešení</p>	<p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV)</p> <p>/Den Země-skupinový projekt/</p>	<p>zeměpis</p>
<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika 	<p>reaguje adekvátně na rozmanité situace předložené učitelem</p>	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <p>autodestruktivní závislosti - zdravotní a sociální rizika</p>		<p>biologie</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka,</p> <p>➤ uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>		<p>zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky /bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu/</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech</p>		
<p>➤ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>➤ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska</p>	<p>na základě získaných informací vyjádří vlastní názor ve společenství vrstevníků a přijímá názor druhého</p>	<p>Osobnostní a sociální rozvoj mezilidské vztahy, komunikace a kooperace –respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích</p>		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí		
➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	specifikuje některé profese a charakterizuje pracovní činnosti, prostředky a objekty	Trh práce <ul style="list-style-type: none"> povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností 		

Vyučovací předmět : občanská výchova

Ročník : tercie

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
Člověk ve společnosti žák ➤ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	brání se nepříznivým vlivům /nebezpečí návykových látek, závislostí/, ohrožení života a zdraví rozpozná negativní vlivy při komunikaci s lidmi /týrání, šikana, sexuální zneužívání/	Lidská setkání přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	Poznávání lidí Mezilidské vztahy (OSV) /společný večerní program na LVVZ/	tělesná výchova - LVVZ
➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	zvládá komunikaci s handicapovanými lidmi	lidská solidarita pomoc lidem v nouzi Zásady lidského soužití morálka a mravnost pravidla chování	Komunikace (OSV) /hry-komunikace s postiženými jedinci/	
➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a	orientuje se v základních pojmech /rasismus, xenofobie,	Lidská setkání lidská solidarita rovnost a nerovnost	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV)	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	extremismus/ uplatňuje asertivitu při řešení náročných životních situací	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi Vztahy mezi lidmi konflikty v mezilidských vztazích problémy lidské nesnášenlivosti	/prezentace ukázek z médií/	
Člověk jako jedinec ➤ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	porozumí pojmům /sebepojetí, vnímání/ posoudí své schopnosti, dovednosti a využívá je při rozhodování	Vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznání a posuzování skutečnosti, sebe i jiných lidí sebehodnocení- stereotypy v posuzování druhých lidí Podobnost a odlišnost lidí projevy chování, rozdíly v prožívání a myšlení, jednání osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter vrozené předpoklady, osobní potenciál	Sebepoznání a sebepojetí (OSV) /pracovní list - moje schopnosti, vlastnosti/	tělesná výchova
➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí,	posoudí závažnost záporných vlastností a dokáže je v případě potřeby korigovat	Vnitřní svět člověka sebehodnocení systém osobních hodnot		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	vyjádří své představy o vlastní budoucnosti	Osobní rozvoj adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji životní cíle a plány, životní perspektiva		
Stát a hospodářství <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	posoudí důležitost příjmů státního rozpočtu vyhledá aktuální informace o sociálních dávkách a příspěvcích	Peníze rozpočet státu význam daní		zeměpis
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	podílí se na vytvoření fiktivní firmy v součinnosti výroby, obchodu a služeb	Výroba, obchod, služby jejich funkce a návaznost		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým a svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně zachází s vlastními penězi • vyjmenuje formy placení 	<p>Peníze funkce, podoby peněz, formy placení</p>		matematika
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v principech tržního hospodářství a vytváří si zkušenosti při používání některých forem placení 	<p>Principy tržního hospodářství nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání</p>		zeměpis
<p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	<ul style="list-style-type: none"> • specifikuje nejčastější formy podnikání 	<p>Podnikání druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě 	<ul style="list-style-type: none"> • absolvováním testu schopností a osobnostního dotazníku posoudí své možnosti při volbě povolání 	<p>Volba profesní orientace základní principy sebezpoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na</p>	<p>Komunikace (OSV) /řešení modelových situací/</p>	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		<p>volbu profesní orientace</p> <p>Trh práce</p> <p>požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní</p>		
<p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za odpovědné sexuální chování ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ➤ optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří si hodnotový žebříček a na základě prožitých životních situací aktuálně reaguje změnou hodnot • vnímá vliv tělesných a duševních vlastností při jednání a chování lidí 	<p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <p>sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p> <p>předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <p>dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <p>ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy – bezpečné způsoby chování/ nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy/; preventivní a lékařská péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů</p>		<p>biologie</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		/úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě/		
<p>➤ dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zodpovědně přistupuje ke svému zdraví osvojením zdravých stravovacích návyků 	<p>Hodnota a podpora zdraví celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie /Maslowova teorie/</p>		
<p>➤ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si důležitost uspokojování svých potřeb na udržování tělesného a duševního zdraví 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví režim dne tělesná a duševní hygiena – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj morální rozvoj –návik zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p>		

Vyučovací předmět : občanská výchova

Ročník : kvarta

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
Stát a právo žák ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	rozliší demokratické a nedemokratické formy vlády vysvětlí rozdíl mezi monarchií a republikou /parlamentní a prezidentskou/ a uvede příklady stručně charakterizuje stát unitární, federaci a konfederaci a uvede příklady	Právní základy státu znaky státu typy a formy státu státní občanství ČR	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO) /volba formy vlády v rámci třídy – hra/	dějepis zeměpis
➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	zdůvodní rozdělení státní moci v ČR charakterizuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní a vymezí propojenost tří složek uvede ministerstva a příklady jejich úkolů	Ústava ČR složky státní moci, jejich orgány a instituce	Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě (VDO) /volba třídní samosprávy –hra/	dějepis zeměpis

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p>popíše postup při prezidentských volbách a uvede pravomoci prezidenta ČR</p> <p>v případě potřeby využívá znalostí o dborech na obecním úřadě</p> <p>vysvětlí, jak se může občan podílet na správě obce</p>	<p>Státní správa a samospráva</p> <p>obecní úřad</p> <p>uspořádání obecního úřadu</p> <p>účast občanů na životě a správě obce</p> <p>podmínky členství v zastupitelstvu</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady ➤ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<p>posoudí na rozmanitých situacích protiprávní jednání /přestupek, trestný čin/ a uvede možnosti spolupráce orgánů právní ochrany při odhalování trestných činů</p>	<p>Právní řád ČR</p> <p>význam a funkce právního řádu</p> <p>orgány právní ochrany občanů</p> <p>soustava soudů</p> <p>právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život 	<p>posoudí pozitiva uplatňování demokracie v praxi</p>	<p>Principy demokracie</p> <p>znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu</p>	<p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO)</p>	<p>dějepis zeměpis</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>občanů</p> <p>➤ přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p>	<p>objasní funkci Ústavy ČR</p>	<p>zastupitelská a přímá demokracie politický pluralismus sociální dialog a jeho význam význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p>Právní základy našeho státu Ústava ČR Listina práv a svobod ČR</p> <p>Lidská práva základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech poškození lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p>/volba třídní samosprávy – hra/</p> <p>Občan, občanská společnost a stát Občanská společnost a škola - žákovská samospráva (VDO)</p> <p>/volba třídní samosprávy – hra/</p>	
<p>➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou</p>	<p>vyjmenuje prvky voleb a vysvětlí význam voleb rozlišuje pravidla voleb do parlamentu, do obecního a krajského</p>	<p>Principy demokracie význam a formy voleb politický pluralismus politické strany a opozice</p>	<p>Formy participace občanů v politickém životě (VDO)</p>	<p>dějepis zeměpis</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	zastupitelstva a do Evropského parlamentu orientuje se v programu hlavních politických stran v ČR		/skupinový projekt – založení politické strany/	
Člověk ve společnosti ➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	uvede příklady zájmových organizací, občanských sdružení a hnutí a vysvětlí jejich vliv	Formy sdružování občanů význam a vliv zájmových organizací, občanských iniciativ a hnutí Zásady lidského soužití dělbá práce a činností výhody spolupráce lidí Naše škola život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy vklad vzdělání pro život		
➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	porovnává informace o dění ve společnosti z rozmanitých médií a vytváří si svůj kritický postoj	Kulturní život prostředky masové komunikace, masmédiá		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ➤ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy ➤ uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání 	<p>uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU</p> <p>rozlišuje specifický význam mezinárodních organizací a společenství a uvede možnosti řešení mezinárodního terorismu prostřednictvím těchto organizací a společenství</p>	<p>Evropská integrace podstata, význam, výhody EU a ČR</p> <p>Mezinárodní spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody</p> <p>významné mezinárodní organizace /RE, NATO, OSN/</p>	<p>Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané (VMEGS)</p> <p>/modelové situace – uplatňování práv a svobod občana v rámci EU/</p>	<p>zeměpis dějepis</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
Svět práce využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	uplatňuje získané profesní informace a využívá výsledků z testů schopností a osobnostního dotazníku při vyhledávání vhodného povolání /Úřad práce/	Volba profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby		
➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	vlastní prezentací v modelové situaci prokáže připravenost vstoupit na trh práce v regionu /osobní dokumentace/ orientuje se v problémech nezaměstnanosti	Trh práce rovnost příležitostí na trhu práce Zaměstnání pracovní příležitosti v obci /regionu/, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		
Výchova ke zdraví ➤ usiluje v rámci svých	důrazně odmítá nátlaky okolí k užití	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	návykových látek asertivními způsoby komunikace	autodestruktivní závislosti – zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství		
<p>➤ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	využívá svých znalostí, dovedností, zkušeností před manipulací druhých lidí /média, sekty/	<p>Osobnostní a sociální rozvoj seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – živelné pohromy, terorismus</p>		